

N.W.T. LITERACY COUNCIL

ʔełtth'ı ts'én ʔeghálada

Deneskéne xél dánije-ú ʔıla t'ası horılden

Dııı ʒehehtł'ıs Gha

Dııı ʒerehtł'ıs yunaghé Saskatchewan dene yatı k'e ʒeghádálana (Literacy Network) yehelstı ʒat'e.

Dııı ʒerehtł'ıs NWT Literacy Council ʒedı yehılá jadızı t'at'ú dene dána k'ızı hálı.

NWT Literacy council yéłtsı ʒat'e nıłts'ıchozá niek'áldhe tsamba t'á.

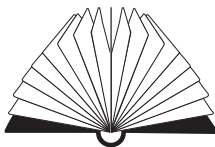
Dııı ʒerehtł'ıs hálısı t'á yek'e ʒeghálainá sí nok'e ʒeyıle ʒerehtł'ıs ts'ı yatı t'á het'ı. Hát'u kúlı bedagháıle beyatı t'á het'ı dé ʒenılé het'ıle.

Sekuı bą kó betá kó ʒerehtł'ıs hułtsı hurúłʒı t'asát'ele.

ʒeyıle xa bet'óht'ı xa dé
NWT Literacy Council bedagháıle hołe haʒa.

Dııı ʒerehtł'ıs hálı sí berúłʒı de t'á bets'óltı hası:

NWT Literacy Council
5122-48th Street, Box 761
Yellowknife, NT X1A 2N6
Phone: (867) 873-9262
Fax: (867) 873-2176
Email: info@nwtliteracy.ca

N.W.T. LITERACY COUNCIL

Website: www.nwt.literacy.ca

Dırı ?erehtł'ís T'axasí

Dırı ?erehtł'ís t'ą Sekui xél ?eghálana chú Sekui k'él ní xat'e Sekui "bą kó betá" kó bexél ?ahadı t'at'u Sekui neye sí tth'ı t'at'ú Sekui hónektën.

Benolní harelyų Sekui ?elk'ızı t'ası horeldën ?ile ?edıgharé t'ası hułza-ú tth'ı t'at'u neye sí ?edıgharé ?ane hat'e. Sekui "betehkuı" Sí beskéne hónektën bet'óıre ?a ?at'e.

Neyas nën tthe hónıkten ?at'élı.

Neyas nechıle ?ats'ı bexél hılnı-ú tth'ı beba ?erehtł'ís k'e hanı beba bek'eyąłk'ı dé yunedhé ?edenı ?erehtł'ís k'e yąłkı horél?ı ?áne hat'e.

Dırı ?erehtł'ís t'at'ú neyas ?erehtł'ís k'e yąłkı horel?ı lél tth'ı ?erehtł'ís k'e yąłkı beba nezq hónıkten hólu.

Tth'ı neyas t'at'u neye sí beba betłarı?á ?at'é.

T'at'u neyas t'asíe k'órelya betsën nenixa.

Bexél yanéltı t'ānet'ı sı.

Burıttth'a neyas nı'ı neyas yaıtıde.

Neyas bexél hqlnı

Neyas ba zerehtl'ıs hanı k'e yaıtı
dzıne honélt'ú hanı begħa yanéltı.

Hanı Begħa yanéltı.

Neyas besayayıtı

Nayas bexél ıılgħe t'asíe
hánełı

Yatı-ú kó shēn-u koē t'asíe
nełts'ı dzıne honélt'ú.

Ne dene yatı t'ānet'ı.

T'at'u zerehtl'ıs K'e Yatı

- ☺ zerehtl'ıs k'e yatı súdı zahele.
- ☺ Dzene neyas beba hanı k'e yanéltı.
- ☺ T'a zerehtl'ıs thełtsı sı begħa yanéltı.
- ☺ T'at'u hanı k'e yanéltı sı begħa súdı zānele tth'ı ts'éthé bek'ānełtı.
- ☺ Neyas bets'ēnenı hanı beba bek'eyayıtı ttłgħe dé burıłker dırı k'ızi?

"zedłāndhēn xá nēnēnt'ı dé..kó
"zedłānene" xá nēnēnt'ı dé.

T'ats'ı hanı zerehtl'ıs Hıłz'a sı

- ☺ zerehtl'ıs denegħa nálye kōe ts'ı.
- ☺ Nets'ēni begħa zerehtl'ıs negħo nále burłké.
- ☺ Nánıkōe ts'ı náıłnı.
- ☺ zerehtl'ıs k'átı ts'en bekáyayıtı.
- ☺ T'ası dékile denegħa nánı sı ts'ı hanı zerehtl'ıs nánı.
- ☺ Tēdhe yatı kó nedzıne kó t'asíe negħónedı xa dé hanı zerehtl'ıs hurłké.
- ☺ Nēn xāre hanı zerehtl'ıs nełtsı.

Tałtsıʔaze ts'ı ʔıłághe begháı ts'ën

Sekuı nelye, halnı chı dene yatı honeltën

Tałtsı ts'ukún-ú tth'ı ts'éthjé bexél yatı yenélı. Bıłnı bebí t'at'ı sı benáðheré. Benáðher t'á t'anıðhën sı hánełnı xat'e. Kú dëné ne bebí hanı dhú ʔereht'ıs bets'én k'e yaneltı. Ne bebí ʔahðene t'arıłshá sı yek'órelya t'á bexél hqlnı-ú kó beba nejën nezq nejën ʔıle kúlú nejën nerıtt'h'a xa bet'óre ʔa ʔat'e. Bebí t'at'u t'asıe k'órelya sı t'asıe nełı-ú, ʔerıtt'hagh-ú, t'asıe hériđı-ú, t'asıe naredlı-ú tth'ı t'asıe hełtsen. T'asıe hıłchú tth'ı ʔeʔál-u ʔeyı bet'á t'ohqt'e sı begharé t'asıe heldën.

ʔelk'ek'eere neyas honıttën ʔeyı gháre t'ası k'órelya hane,

T'ó lası ne bebí xél yanelt'ı-ú tth'ı bexél nejën: bek'e nájıtsıl-ú, beıttéle ʔenajıłchuth-u, shétı beghajıłchu kó tedhe ts'ıðher dé.

Ne bebí xa nejën sı nezq bebí
chu nën chı xa.

K'étt'ats'én hıkın chı tth'ı
bexél senqðher şaná. Nqke
dhëne theda hurélı. Netıgha
nqðher dé hqkın-ú ʔelaltthe.

Neyas t'anıdın sı náhéłnı:

T'a ghanıtı

- ☺ Ʒerehtł'ıs bek'e t'asie bénat'ı sı.
- ☺ Harelyı t'asie Ʒesʔál (hesʔál)
- ☺ Nejën chú yanektı tth'ı.

T'ásı nedhé hııı nesthën

- ☺ Ʒedeghı hqlnı dé.
- ☺ Xaré neyen t'á hjjën-ú tth'ı Ʒek'ék'eré sexél hqlnı dé.
- ☺ Sexél senánedher dé.
- ☺ Yú Ʒerehtł'ıs dhú Ʒerehtł'ıs deyér setł'arıʔa dé nesʔı dhú tth'ı hesʔal xa.
- ☺ T'áıt'ı sı chú t'ası t'olye sı háselı.

Tałtsı ts'ı ʔıłághe begháı tth'ı náke begháı

Sekuı nełye chú dene yatı honeltën

Sekuı nechıle dën ts'ı ʔıgha t'asıe horlden. ʔeyıt'á hóneltën súghá ʔat'e sekuı ʔaze hanı henélı ʔedene beghá dé, t'at'ı sı beghá nahı yenélı.

T'at'ı hanı henélı sı nı k'e náts'edé-ú, tth'áy k'e náłts'il-ú, beké yé nalııth-ú, nanık'e t'ası nánı-ú tth'ı t'o nı k'e nıya ghá hanı henélı. T'ats'én ts'én hanı henélı xa hanı súdı nehı dé. Sejuı t'at'ı ʔerehtł'ıs henélı sı ʔerehtł'ıs nırılchuth-ú denenı nóret'ı sı t'a beba nezq.

Nezq hanı ʔerehtł'ıs k'elnı ʔahonıltën.

Nezq hanı ʔerehtł'ıs surıłthën dé neyas
nek'ı zót'ı hat'e.

Neyas t'anıdhën sí hánełnı

T'a għanıta sí

- ☺ T'asíe t'adarelyı-ú tth'ı yatı kóth huresdën.
- ☺ Hesjën-ú tth'ı sġla ʔuskáre t'á senásther seba nezo.
- ☺ Hnı chú shën chú nełtsı.
- ☺ ʔereht'ıs bek'e t'ası thela nesʔı se kóęe chú ts'éridıl chú.

T'asíe nedhé hılı Nesthen:

- ☺ Nenoanı għa sexél hılnı dé.
- ☺ T'asíe seba hızi-u tth'ı denezi hásełnı dé.
- ☺ T'at'u ts'éthje ʔereht'ıs nareschuth házunıltën.
- ☺ Seba ʔereht'ıs k'e yanektı-ú sı ʔereht'ıs nareschuth sġle.
- ☺ Hanı għa sorġker tlesbeschëne yé hanı ʔereht'ıs thıla-ú.
- ☺ Nałchéth beyé tthel thela yé hanı ʔereht'ıs thıla-ú tth'ı sedáke gá.

Sekuı ʒeretł'ıs kóę yıs dągha tthe-ú ts'ı taghe beghaáı ts'én.

Sekuı nelye shú dene yatı háneltën

Dı nıdher-ú neyas huyáne-ú tth'ı t'asie ła k'órelyáne. T'at'ú beba t'ası náye nełtsı nı dı ʒedenı gháre ʒayıle.

Ne yas harelyı t'asie hulʒá ʒane. Neyas bexél t'asie góth hulʒay hálu. Neyas dú thá ts'éthıe theda-ú ʒurełth'ą beba hai ʒerehtł'ıs k'e bek'e yanektı dé.

Beba hanı k'e yąktı dé súdı ʒanele. Neyas betehkuı ghą hanı dítt'h'a henélı. Sekuı súdı hanı henélı ʒat'e dırı ʒłághe hanı tles beschëne begħą hanısı dadı hestsı xasá hénı ʒeyı lát'e hanı ʒerehtł'ıs beba k'é yatısekuı yedánélı.

ʒeret'ıs chiné-ú, bet'á t'ası ʒale xa ʒetł'ıs chëné-ú ʒerehtł'ıs, tthábes-ú tth'ı bet'a t'ası ʒerılt'us beba thıła. Dechënkél k'e ʒerehtł'ıs nıle dechënkél k'e ʒeghálahena dé.

Neyas t'anıdhen sí hánełnı

Tła gha nıtą

- ☺ Shën hesjën
- ☺ Są zelk'éch'a t'á senásther.
- ☺ Yúnıs ts'ı hanı
- ☺ Tech'adı t'anát'ı sí
- ☺ Setekui chú bek'ızı háıde ghónı súdıest'ı.
- ☺ ʔeretł'ışchën dhú tthábes chú
- ☺ T'ást'ı huréstsa.
- ☺ Setekui eghą hanı huréstth'ą.

T'ası nedhé hılı lát'e tó:

- ☺ Hıka dzétıt'as dé
- ☺ ʔıła t'ası k'ánıta
- ☺ ʔerehtł'ıs k'e t'ası thela sí begha yáıltı-ú
- ☺ Hanı t'at'ı sí bek'ısı ch'órıldhen
- ☺ T'a thıłtsı sí dathela dúret'ı
- ☺ ʔıła t'asıe hıltsı

Dıdhi beghái

Sejuı nelye dhú dene yatı honeltën

Seku dıghı beghái dé t'ası lą k'orelyą ne harelyu t'asie ghą zorełker záne. Nezo súghá-ú ne yas hónıłtën t'at'ú neyesi-ú tth'ı benáre t'ahıt'e sí. T'at'u yek'órelya xası hanı t'á-, bélat'ın nérıł'ıs-ú tth'ı zereht'ıs k'e dene zek'éch'a ghą hanı-ú tth'ı yuzáne t'at'u t'ası hárála sí tth'ı gháre t'ası k'órelyo nanı sejuı dıchı beghái sí t'ası lą ch'áneljer zat'e.

T'ashı bech'ónejer chú beghą súdı hanı heréłtth'ą yenéłı. Neyas neljerdé ts'éthıe hıtún-ú bexél yanıłı.

Neyas haı búrenı sí yenéłı, yatı zek'ék'er hadı sí beba nezq zedenegháre neba yek'eyałtı xa t'á. Neyas tházaze horéłtth'ą theda kúlı hałı hanı nedúe beba k'e yatı horéłı.

Neyas t'a nıdhën-ú tth'ı k'anı t'ası hułá sí nanı dene tth'ı hárát'e zat'e t'a zek'tth'ı-ú tth'ı t'a zek'tth'ıle sí háonıłtën.

Neyas t'anıdhen sí kánełni

T'a bega nıt'a (T'abenésłı)

- ☺ hasnı chı ʔerehtł'ıs "k'e yastı"
- ☺ t'asıe ghálasna
- ☺ t'asúk'e dzéresa chı nánık'é nása
- ☺ t'a hanı benesłı sexéladı
- ☺ hanı ʔerehtł'ıs k'e t'asıe góth chı
- ☺ T'asıe k'óresha sí ghọ han
- ☺ sá ʔeykléch'a senásdher
- ☺ t'ası súdeı begħa huréstth'a benésłı sezı nesı

T'ası nedhé hıłı nesthen

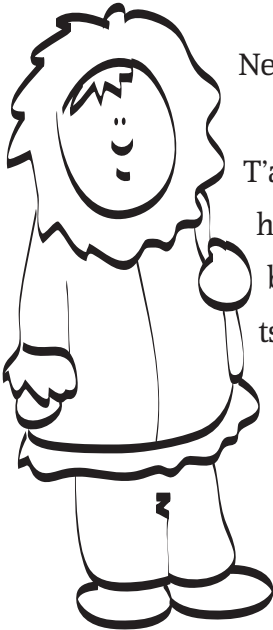
- ☺ sıgharé hanı hıschu sıłthēn dé
- ☺ neba ʔerehtł'ıs k'e yastı dé
- ☺ nuresker dé begħa háséłını bet'óre ʔáıle kúlú
- ☺ surıłth'a dé
- ☺ sexél senánedher dé
- ☺ sexél t'ası neltsı
- ☺ t'asıe t'abórelʔı shú huská xá sunıłtēn

Sq lághe beghái

Sekue nelye chú deneyatı haneltën

Sekuı sq lághe beghái sı ttháá k'ejën theda xél nezq ʔorełtt'á sekui nechıle ʔazı, tth'ı hanı ʔerehtł'ıs ʔelk'éch'a lą nełʔı gha nıđher. Neyas t'at'ı ʔerehtł'ıs k'e yaltı horélʔı sı yek'órelıya ʔat'e. Ją ts'ı t'at'ı hanı horełʔı yek'órelıya ʔane. Sekui sq lághe beghái ʔerehtł'ıs kóę yıs dądha hálu ʔaldën ʔerehtł'ıs kóę nádher ledé.

T'at'u nejas beba ʔerehtł'ıs k'e yáneltı sı hąłʔıe, thıle tth'u neyas neba ʔerehtł'ıs k'e yaltı ʔóne gha ʔerehtł'ıs k'e yatı thela neyas yenełʔı ʔole. ʔedenı beyatı t'á hanı nełtsı.

Neyas beba t'asát'ele dé nets'eni há nele.

T'ą nądher ʔerehtł'ıs deneghą nálye kóę hılı dé bexél ʔeyer nánegha ʔerehtł'ıs beghą nálye xa hát'ele dé ʔerehtł'ıs kóę ts'ı ʔerehtł'ıs begha nálye xa ʔurıłker.

Neyas t'anıdhen sí hánéłnı

T'aghanıtı sí

- ☺ sı gháré t'at'ı hanı hores?ı hıschu
- ☺ sı ʔedeghı hasnı
- ☺ t'anısdhen bek'ezıʔeghálásna
- ☺ ber haıłt'éth dé nets'esnı

T'asínethé hılı lát'e

- ☺ ʔııyas chú
ʔereht'ıs k'e
t'asıthela xél
sexıl hqlnı

- ☺ seba hanı ʔereht'ıs ʔılá nıle
- ☺ t'at'ı yatı sí hásélınnı
- ☺ ʔereht'ıs deneghı nálye xa sıgháré
- ☺ ʔereht'ıs sets'ı
- ☺ sexél bér nelt'éth-ú tth'ı t'at'u bér het'éth seba bek'e yaıłtı

Seju ʔeretł'ís kq̄e nádher - ʔelk'étaghe begháí ts'ı́ łót'a begháí

Sekue nelye chú deneyatı hóneltën

Neyas dı ʔeretł'ís kq̄e nádher lu. Hát'u kúlı t'at'u neyas beba hanı k'éyąıktı sı hánełʔı.

Neyas neba ʔerehtł'ís k'e yaktı ʔánele.

Neyas t'a ʔeretł'ís kq̄e nádher sı t'a nádhi bek'órılya xa hıłʔá.

T'ą neyas hóneltën dënı sı tth'ı bek'órılya nene.

ʔurıłker-ú. ʔeyı gháre neyas hóneltën bet'óreʔa ʔat'e yek'órelya hálu.

ʔeretł'ís kq̄e hóneltën chu są shú bet'óreʔá ʔat'e, są t'á tth'ı hóneltën ʔat'e.

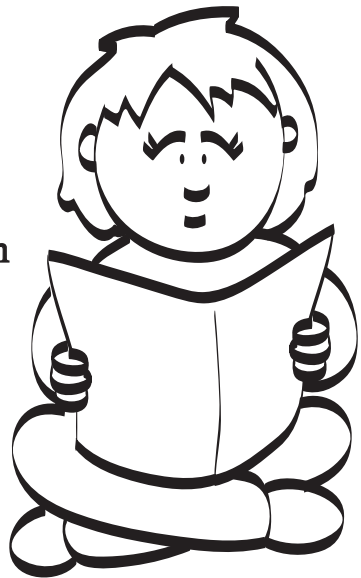
Neyas t'anıdhen sí hánełnı

T'a gha nıta

- ☺ ʒeretł'is kóq t'ası hestsı sí nıłı
- ☺ sıgháre neba ʒerehtł'is k'éyastı
- ☺ t'ası góthé hurésdzá
- ☺ ʒeretł'is kóq násther sí seba
bet'óreʒá bek'órııya

T'ası nedheë hılı nesthën

- ☺ t'a ʒeretł'is kóq násther nesʒı dé
- ☺ sı sek'ızı sekıı gha hanı k'e
yáıltı dé
- ☺ t'ası kóðhe hónesten sets'ını dé
- ☺ t'a seba xá ʒa-ú tth'ı t'ó seba
xáʒá ʒeretł'is kóq ts'ı ʒerehtł'is
ʒeghálasna xa bet'óreʒá nıdhen t'á
- ☺ seghá hódı nezq ʒeghá lasna dé
- ☺ senásther sıłʒı sı seba nezq t'á

Náíye begháthen neyas bexél t'ası nełtsı:

- ☺ t'at'ú hınáú tth'ı henáılını sí ghá hólını
- ☺ ʔerehtł'ıs k'e t'ası theła chú ʔererıhtł'ıs ghá hanı nełtsı
- ☺ nejën t'a shën k'órlyya sí
- ☺ beyé yatı k'e hanı nıle
- ☺ neyas bexél ʔerehtł'ıs deneghá nálye kóé nágha hanı xa

Dëne Sıłıné Yatı: Emerance Cardinal

N.W.T. LITERACY COUNCIL

www.nwt.literacy.ca